

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vsvardi Martyrologivm

Usuardus <Sangermanensis>

Lovanii, 1573

Chronicon Brevissimvm De Sanctis Belgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42790

CHRONICON

BREVISSIMUM DE SANCTIS BELGII.

Erùm ea quæ temporū confusione latius digesta sunt, per tēporum successione breuiter recapitulare placuit, vt ex compendiosa subsequentiū lectione, Belgarum ecclesiasticus status agnosci possit, potissimum quo ad initia & incrementa.

CAPVT I.

Tungri igitur, inter Belgarum populos primi, vsque ad Treuirorum fines habitauerunt. *Tungri.* Quare mirum non est, si decem sancti episcopi Treuirenses, recenseantur vsque ad Seruatium, etiam Tungrenses episcopi, hoc videlicet ordine, Maternus, discipulus sancti Petri, Nautus, Marcellus, Metropolus, Seuerinus, Florentius, Martinus, Maximinus, & Valētinus. Qualis autem sub his episcopis fuerit Tungrorum in fide Catholica status, ad nos non peruēnit.

Sanctus Martinus inter hos specialiter celebratur Hasbanorum Apostolus, cuius obitus ponitur anno ducentesimo septuagesimo sexto. *Hasbani.*

CAPVT II.

Diocletianus imperator est appellatus anno ducētesimo octuagesimo quarto; imperauit annis viginti, & collegam imperij assumpsit Maximianum, anno ducētesimo octuagesimo sexto. Sub horū grauisima in Christianos persecutione, nonnulli

nonnulli è Roma, ob fidei prædicationem, Gallias adierunt, vt Quintinus, Crispinus, Crispinianus, Lucianus, Fuscianus, Victoricus, Regulus, Piatas, Chrysolius, & alij. Ex his Fuscianus & Victoricus Christum prædicauerunt Ambianis & Morinis, postmodum Ambianis glorioso martyrio coronati, vt plærque alij alijs in locis, per Rictio-uarum Galliarum præsidem.

Morini.

Tornacenses.

Piatas vero & Chrysolius Tornacum Christi nomen atque Euangelium attulerunt, idemque martyrio obfignarunt, Piatas sepultus Siclinij apud Tornacum: Chrysolius, Cominij ad Lisam.

CAPVT III.

Constantinus imperator appellatur anno trecentesimo sexto, imperat annis triginta & vno. Sub hoc imperatore, cessante persecutione paganorum, vnica Arij Alexandrini scintilla, orbem Christianum populata est. Quam pestilentissimam & diuturnam hæresim, innumera mala concomitabantur.

Floruit post mortem Constantini sanctissimus Seruatius, primus Tungrorum proprius episcopus, qui contra Euphratem pseudoepiscopum Arianum, sententiam protulit in Concilio Agrippino: qui que Arimini non cessit minis & terculis Arianorum, sed contra eos fidei professiones edidit.

*i. Belgarum
vastatio
per Vandalos &
Hunnos.*

Idem vir sanctissimus, cum rumor esset Vandalos & Hunnos in Gallias velle prorumpere, ieiunijs & vigilijs vacans, & crebro lachrymarum imbrepersusus, Dominum precabatur, ne vnquam gentem

gentem hanc incredulam, in Gallias venire permitteret. Sed sentiens per spiritum pro delictis populi hoc sibi non concedi, Romam expetijt, ibique adiunctis Apostolicæ virtutis patrocinijs, hoc ipsum flagitabat. Sed ab Apostolo responsum accepit, Domini deliberatione Hunnos Gallias maxima tempestate debere depopulari, sed ipsius oculos ea mala non visuros. Quare Tungros rediens, relicta vrbe, quæ euertenda erat, sedem episcopalem Traiectum transposuit, vbi modica febris pulsatus, à corpore recessit.

Subsecuta est magna Dei per totas Gallias indignatio, qua eas à Vuandalis, Hunnis, & alijs nationibus, deuastari permisit. De ea sic scribit Gerontiaë Hieronymus. Quod rari huc vsque residemus, non nostri meriti, sed Domini misericordiæ est. Innumerabiles & ferocissimæ nationes, vniuersas Gallias occuparunt. Magoniacum nobilis quondam ciuitas, capta atque subuersa est, & in ecclesia multa hominum milia trucidata. Vangiones longa obsidione deleti. Remorum vrbs præpotens, Ambiani, Attrebatæ, extremique hominum Morini, Tornacus, &c. populata sunt cuncta.

In ea vastatione martyrio occubuit S. Nicasius Remensis episcopus, qui Missarum solennitatibus peractis, à Vuandalis, intra ecclesiam Remensem, passus est martyrium. Subfuerunt autem Remensi archiepiscopo in nostro Belgio episcopatus quatuor, Atrebatensis, Cameracensis, Tornacensis, & Morinensis. Huius enim episcopatus maior portio in Belgio semper fuit.

M Vidit

Vidit huius vastationis miseras confessor Victorius, sanctissimus episcopus Rothomagensis, ad quem Innocentius primus epistolam scripsit decretalem. Cui multum Belgæ debent. Scribit enim sanctus Paulinus Nolanus præsul, eius prædicatione lucem magnam accepisse & Morinos, & Neruicum tractum, in quo primaria vrbs est Tornacus.

Porro Vuandali, anno quadringentesimo decimo tertio, Gothorum timore Gallias reliquerunt, quas per multos annos lacerauerant, & primum Hispanias occuparunt, deinde Mauritaniam inuaserunt, denique Africam indignissimis modis tractauerunt.

Nec Tungri ab eis excisi vnquam pristinam dignitatem recuperare potuerunt, humile postea oppidum, & Hasbaniaë annumeratum. Vacauit etiam sedes à morte Seruatij, vsque in Clodouei tempora. Sub quo interuallo Traiecti claruit S. Candidus episcopus.

Eodem interuallo claruit sanctissimus Seuerinus episcopus Coloniensis, qui in transitu beati Martini audire meruit voces psallentium angelorum. Cuius maximo sudore & sana doctrina, non tantum Coloniensis ecclesia, sed etiam Tungrensis, & vicina, ab infestatione Arianæ hæresis, sunt defensæ.

Succesit ei suus archidiaconus S. Euergillus, patria Tungrensis, qui etiam patrium locum, & multa prædicatione, & martyrio, decorauit.

Subsecuta est secunda Galliarum vastatio, anno quadringentesimo quinquagesimo tertio, per Attilam

Attilam flagellum Dei, qui cum quinquaginta millibus Hunnorum, instar turbinis, sic totam Galliam vastauit, quod vix vlla ciuitas Hunnicam rabiem subterfugerit. Sed superuenit Ætius Romanus, qui in campis Catalaunis Attilam regem vicit; vbi cæsa sunt centum octoginta quinque millia, inter quos Theodoricus rex Visigothorum. Vnde Attila cum reliquijs in Pannoniam se recepit & inde Italiam agresus, omnes penè ciuitates eius aut diruit, aut diripuit, aut incendit.

2. Belgiorum vastatio per Attilam Hunnorum regem.

Anno quadringentesimo quinquagesimo quarto sanctus Eleutherius consecratur episcopus Tornacensium, qui in suburbio resedit annis octo, Tornaci annis triginta septem, de quo Tornacenses canunt:

*Miro modo sunt conuersi
Per hunc ciues vniuersi.*

CAPVT IIII.

Clodoueus primus Francorum rex Christianus, regnauit annis triginta, obiit anno quingentesimo decimo quinto. Hunc regem S. Vedastus Catholicæ fidei firmis initiauit fundamentis, qui postmodum à beato Remigio, Remorum archiepiscopo, ordinatus episcopus, & ad prædicandum verbum vitæ Atrebatensi vrbi dirigitur, quam gubernauit annis quadraginta.

Artesj.

Childebertus Clodouei filius cum Clotario fratre regnat annis quadraginta quinque, moritur anno quingentesimo sexagesimo. Clotarius solus regnat annis quinque, moritur anno quingentesimo sexagesimo quinto.

M a Sub

C H R O N I C O N

Sub his in Traiecto ad Mosam claret S. Domitianus episcopus, qui aliquot Galliarum synodis interfuit.

Et in Nouiomo S. Medardus qui ex Augusta Veromanduorum, à Vuandalis & Hunnis euerfa, sedem episcopalem Nouiomum transtulit, & à morte sancti Eleutherij simul cum dicta administravit Tornacensem ecclesiam. Vnde ab eo tempore Tornacum proprio episcopo caruit; vsque ad tempora Eugenij tertij. Obijt autem Medardus anno quingentesimo quinquagesimo sexto, postquam Flandrensi gentem ferocem, per quindecim annorum spatium, ad diuinum cultum informasset.

Flandri.

Chilpericus Clotarij filius regnat annis viginti moritur anno quingentesimo octuagesimo sexto. Claret Traiecti sanctus Monulphus episcopus, qui prædiorum suorum, inter quæ Dionantum, beatum Seruatium scripsit hæredem.

Clotarius secundus, Chilperici filius, regnat annis quadraginta quatuor, moritur anno sexcentesimo trigesimo.

Sub eo moritur, anno quingentesimo nonagesimo quarto, sanctus Gaugericus episcopus Cameracensis, qui episcopatu functus est annis fere quadraginta, sede episcopali ex Atrebato in Cameracum translata. Fuit in bonis operibus, & fidei prædicatione indefessus.

Eodem regnante, clarent Traiecti ad Mosam sancti episcopi Gondulphus & Perpetuus. Quibus Placencius adijcit Euergisum.

Sanctus verò Amandus, Aquitanorum ducis filius,

filius, ex Bituricensi monasterio, Apostolorum limina Romæ visit, vbi à diuo Petro admonetur, vt in Gallias prædicandi causa remeet, quas statim miraculorum & prædicationis gloria illustrabat.

CAPVT V.

DAgobertus Clotarij filius regnat annis sedecim, moritur anno sexcentesimo quadragesimo sexto.

Clodoueus secundus, eius filius, regnat annis septendecim, moritur anno sexcentesimo sexagesimo sexto, Sigeberto fratre eius regnante in Austrasia.

Clotarius tertius, Clodouei filius regnat annis tribus, moritur anno sexcentesimo sexagesimo nono.

Sub his regibus mirabiliter profecit Christiana religio apud Belgas. Imprimis Martinus primus creatur Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Pontifex, anno sexcentesimo quadragesimo octauo: obiit anno sexcentesimo quinquagesimo tertio, à quo multi Belgici prædicatores auctoritatem prædicandi acceperunt, idemque petenti Amando plures dedit cooperatores.

Omnes Belgij diœceses habuerunt tunc præ- *Prædicatores Apostolici per Belgiam.*
sules viros planè Apostolicos, & in fidei propagatione feruentissimos.

Traiectum ad Mosam habuit sanctum Amandum, Is enim cum per Gallias miraculorum & prædicationis gratia clareret, mortuo Ioanne, qui ob mansuetudinem Agnus agnominabatur, ad regimen ecclesiæ Traiectensis coactus est à

M 3 Dago-

Dagoberto, & sacerdotibus. Anno tamen sexcentesimo trigesimo octauo, Tungrensi episcopatu posthabito, maluit pluribus in locis verbi instare officio, ad fidelium maiorem multiplicationem. Quantum verò religio per eum creuerit ex sequentibus plenius constabit. Obijt anno sexcentesimo sexagesimo primo.

Succesit ei anno sexcentesimo quadragesimo sexto, aut circiter, sanctus Remaclus Aquitanus, qui se Solemniaci in Christi tyrocinio exercuerat, quo cooperante rex Sigebertus, de posteritate prolis desperans, duodecim construxit monasteria, in quibus eminebant in Arduenna, Stabuletum, & Malmundarium. Ipseque Remaclus, post aliquot annos, propter attritos suæ ecclesiæ fructus, & concurrentes sæculares tumultus, habitum vitæ monachicæ assumpsit in Stabuleto, vbi vixit ad annum vsque sexcentesimum nonagesimum primum.

Succesit in regimine diocesis sanctus Theodardus, qui cum super iniustitijs, ecclesiæ suæ illatis, apud Childericum Austrasiæ regem legaliter exoptulare deliberaret, à filijs Belial, qui coram palatinis causam agi nolebant, in Alsatiam vsque eum insequentibus, est crudeliter martyrizatus. Cuius corpus euidentibus signis clarum, suo iure Lambertus repetijt.

Hannonij Cameraci clarebat sanctus Autbertus episcopus. Sub quo, & per quem, Hannonia in Christi cultu florere cœpit.

Tornaci siue Nouiomi clarebat sanctus Aicharius episcopus, cuius benedictione habita

Aman

Amandus Gandensibus Christum annunciauit. *Gādenses.*

Et eo mortuo, anno sexcentesimo quadragesimo septimo, successit sanctus Eligius vsque ad annum sexcentimum sexagesimum, qui fuit Flan- *Antuer-*
drensiū & Antuerpiensium Apostolus. *pienses.*

Multi etiam de Scotia, vel Hybernia, in Gallijs peregrinātes, verbum Dei seminabant, multum-
que fructum Deo faciebant, per Hannoniam, Bra- *Brabantio.*
bantiam, Flandriam, & loca vicina. Primum san-
ctus Liuinus archiepiscopus, qui ex Scotia Gan-
dauum venit, cum tribus discipulis, & inde præ-
dicationis gratia profectus per Flandriæ & Bra-
bantia loca, innumeros ad fidem conuertit, &
apud Escham glorioso martyrio est coronatus,
anno sexcentesimo trigesimo tertio, cum Cra-
phailde & Brixio. Deinde tres sanctissimi fra-
tres Furseus, qui à Clodoueo honorifice susce-
ptus, Latiniacum cœnobium fundauit. Foillanus
episcopus, martyrizatus anno sexcētesimo quin-
quagesimo quinto, qui dono sanctæ Gertrudis
Fossense monasterium fundauit, in quo quiescit,
& Vltanus abbas Fossensis: item S. Fredegandus,
sanctus Vuasulphus episcopus, qui in Condato
monasterio Domino vsque ad obitum seruiuit:
sanctus Etto episcopus, qui apud Auesnas, ver-
bum Dei seminauit: sanctus Bertuinus episco-
pus, qui Maloniam cœnobium construxit apud
Namurcum: sanctus Eloquius, qui fundauit
Vualciodorensē, monasterium, & alij.

Venerunt & aliunde aliquot prædicatores, vt
sanctus Gissenus è Græcia: sanctus Landoaldus
archipresbyter, è Roma.

M 4

Fuerunt

C H R O N I C O N

Fuerunt & patrij prædicatores, inter quos celebriores, sanctus Trudo presbyter, qui monasterium extruxit in Sarcinio, quod nunc est sancti Trudonis oppidum, & maxima sedulitate circumuicinis euangelium prædicans, paganismum nondum plenè repurgatum profligauit: sanctus Landelinus abbas Crispiniensis, quatuor cœnobiolorum fundator: & sanctus Humbertus episcopus, fundator Maricolensis monasterij.

In territorio itaque Leodiensi claruerunt hoc tempore iam dicti episcopi, sanctus Amandus, martyr Theodardus, & sanctus Remaclus, qui relicto episcopatu, abbas fuit Stabulensis in Arduenna: item sanctus Babolenus ipse per resignationem successor; sanctus Mono martyr, qui Nassoniæ quiescit: sanctus Hadelinus confessor, & doctor salutis, qui ad Legiam habuit cœnobium: sanctus Amor diaconus, vt opinor, vixit eodem tempore, Traiectum ac Belisiam euocatus ex Aquitania patrio loco, exemplo sanctorum Amandi, Remacli, & Hadelini.

Rursus claruerunt in Hasbania sanctus Landoaldus archipresbyter, qui admirabilem puerum Lambertum instituit, & annis nouem vicarius fuit sancti Amandi, pontificis, dum is paganus Christum prædicabat, item sanctus Amantius diaconus, & alij collegæ quos à Martino papa sanctus Amandus, sibi ex vrbe Roma cooperatores accepit, item sancta Vinciana virgo soror Landoaldi, sancta Adeltrudis virgo, sanctus Adrianus nuncius & martyr. Qui omnes in Vuintershouen quieuerunt, apud Tungros, inde postea
Ganda-

Gandauum translati. Vixit denique tunc apud Hasbanos sanctus Trudo, qui in pietate & paganorum conuersione valdè celebris fuit, eo loci vbi monasterium est, & oppidum, quæ ab eo sancti Trudonis dicuntur.

Sed ad Brabantiam transeamus. In ea florebant, Pipinus de Landis, primus Brabantiæ dux, *Brabantiæ primisia.* & maior domus in regno Austrasiæ: Iduberga eius vxor, cuius frater fuit sanctus Modoaldus, episcopus Treuirensis, soror sancta Seuera. Sanctus Amandus in multis Brabantiæ locis fidem Christi prædicabat, potissimum iuxta Niuellam, & Bruxellam. Ipsi instinctu Iduberga sibi & filiæ suæ sanctissimæ Gertrudi, Christiq; familiæ, cœnobium construxit Niuellense, in quo vtramque sacro velamine cōsecrauit; Foresti discipulam habuit sanctam Alenam, virginem & martyrem. Sanctus verò martyr Liuinus, prædicabat in Occidentali Brabantia, versus Flandriam. In territorio Antuerpiensi contra infidelitatem pugnabat sanctus Eligius episcopus. Scribit enim sanctus Audoënus eū iugi instantia Audouerpis pugnasse, multosque erroneos conuertisse. Clarebant præterea eo tempore in Brabantia sancta Beggha soror sanctæ Gertrudis, quæ Andainæ apud Namurcum cœnobium construxit: Sancta Gudila virgo, postmodum Bruxellam translata: sancta Reineldis, virgo & martyr Santhis: sancta Phairildis virgo: sancta Ermelendis, Meldricis, inter Thenas & Louanium: sancta Berlendis, cum Nona & Celsa Merbeccæ, & sancta Ragenussa virgo in Gallica Brabantia Aicurix.

*Flandria.
primicia.*

Porro apud Flandros Gandauensibus, sanctus Amandus verbum Dei prædicare non destitit, quantumuis ab incredulis permulta pateretur. vbi discipulum habuit magnum illum Bauonem filium Agilulfi Comitis Hasbanię, qui ex secolari militia ad monasticam vitam transijt, contra Mauricij imperatoris edictũ. Idem, beato Amando promotore, Gandense cœnobium construxit, & dotauit. in quo post aliquot annorum pœnitentiam, vitam temporalem cum æterna commutauit, anno sexcentesimo trigesimo primo. Construxit ibidem Amandus ad honorem sancti Petri alterum monasterium, in monte Blandinio. Vtrique abbatem præfecit sanctum Floribertum. Instituit etiam in Truncinio, haud procul à portu Gandensi, clericorum collegium. Venit autẽ illuc anno sexcentesimo trigesimo tertio sanctus Liuinus archiepiscopus cum tribus discipulis, Foillano, Helia, & Kiliano, vt inter infideles Euangelium plátaret. qui à sancto Florberto abbate, eiusque fratribus, benignè exceptus est, & triginta continuos dies super sancti Bauonis sepulcrum Missarũ solennia celebrauit, deinde per Flandrię & Brabantię loca, vsque ad gloriosum suum martyrium, constanter prædicauit, & multos ad fidem Christi cõuertit. Multum etiam in Flandris laborauit sanctus Eligius episcopus, qui pastoris cura sollicitus lustrabat vrbes, & municipia, circumqua; sibi commissa. Constat autẽ ex historia, quam sanctus Audoënus scripsit, eum peculiarem curam habuisse Nouiomensium, Tornacensium, Flandrensium, Gandensium, & Corturiacensium,
sue

siue Cortracensium. Ostburgi, Aldenburgi, Rondenburgi, Brugis, sacras inchoauit ædes. In territorio Tornacensi eleuauit corpus sancti Piatii martyris in pretiosum monumentum, & Gandau sancti Bauonis reliquias. Eodem tempore clarebat Turolti Domlinus, religiosissimus presbyter: & sanctus Trudo, Hasbanus, in Brugenfi agro sibi gentilitio monasterium construebat, vbi octoginta monachos aluit. Clarebat etiam Amandus episcopus apud Flandros, Gallicanos potissimum, præter dictos Gandenses, hoc est, in Pabulensi territorio, & in Austrouandia. Ad Elnonem, celeberrimum construxit monasterium, quod sancti Amandi dicitur, vbi abbatem præfecit sanctum Andream. Martianis discipulum habuit sanctum Ionatum, primum abbatem: & sanctissimam Rictrudem, viduam ducis Adalbaldi, quæ viro orbata à beato Amando consecratum velum accepit, & cum prolibus Clotfende, sancta Eusebia, & Adalsende, Martianas monasterium delegit, rege quidem indignante, sed pacem inter eum & ipsam conciliauit beatus Amandus. In Broylo discipulum habuit sanctum Maurontum diaconum & abbatem, filium sanctæ Rictrudis: & in Hamatico, sanctam Gertrudem viduam, primam abbatissam.

In Hannonia clarus erat per ea tēpora sanctus *Hannonia* Autbertus, episcopus Cameracēsis, successor san- *Prinastia.*
cti Ableberti, per quem in superni amoris feruore adeo accensus est S. Vincētius, Comes Hānoniæ, quod deposito militiæ cingulo se totum astrinxerit ad cultū diuinū; & duo monasteria cōstruxerit

VNUM

CHRONICON

vnum in Altomonte, in quo habitum monachicum
 assumpsit: & alterum Sonegijs, in quo obdormi-
 uit. Fuerat annis aliquot Hyberniæ gubernator,
 qua etiam occasione insignes aliquot fidei prædi-
 catores, iam ante memorati, ex Hybernia ad nos
 libentius venerunt. E quibus apud Hannonios
 corporaliter quiescunt, Sancti, Etto & Vuasul-
 phus. Clarebat etiam sanctus Landelinus Ca-
 meracensis, ex sacro fonte filiafter sancti Autber-
 ti, qui diuturna excoctus poenitentia, (eum enim
 errabundum in gremium Ecclesiæ reduxit san-
 ctus Autbertus) quatuor insignia fundavit mona-
 steria, Lobium, & Alnas, in territorio Leodiensi:
 Item Vuaslarium & Crispinium, in quo postremo
 monasterio resedit, eundemque locum, cum vici-
 nis, vomere diuinæ prædicationis excoluit, cum
 discipulis, sancto Domitiano, & sancto Adelino.
 Inter Crispinium & Montes, potissimum clare-
 bat sanctus Gislenus, cum discipulis suis sancto
 Lamberto, & sancto Berlerio, qui non paucos in
 ouile dominicum introduxit, & eo loci Cellam
 fundavit in honorem Apostolorum, quæ nunc est
 primaria abbatia Hannoniæ, dicta sancti Gislenni.
 Montibus cellam siue monasterium construebat
 sancta Vualdetrudis, in quo vixit, seruata charita-
 te, separata à suo marito. Sed hodie est nobilium
 Canonicarum collegium. Clarebant etiam sancti-
 tate parètes eius, Vualbertus & Bertilia: item so-
 ror sancta Aldegundis, quæ Malbodium mona-
 sterium fundavit: & proles, sanctus Landricus,
 sancta Aldetrudis, sancta Madelberta, quæ duæ in
 regimine Malbodiensis monasterij, successerunt
 suæ

fuæ r
 tuus
 qui N
 dam,
 etiam
 longi

C
 publi
 pter
 frater
 ad re
 rum
 simo

C
 racer
 tudin
 genit
 etian
 la H
 berte
 eta V
 in ag
 tesim

Sa
 Trai
 nus
 pum
 feus,
 rio a

fuæ materteræ, & Dentelinus puer in albis mortuus. Claruit etiam sanctus Humbertus episcopus qui Maricolense cœnobium fundauit, & alij quidam, quos in subsequētib; nominabimus. vbi etiam nonnulli ex dictis nominari possent ob longiorem vitam.

CAPVT VI.

Clotario mortuo anno sexcentesimo sexagesimo sexto, Theodoricus frater in regnum sublimatur, ab Ebroino maiore domus, sed propter Ebroini insolentiam à Francis repudiatur, & frater eius Hildericus, qui in Austrasia regnabat, ad regnandum euocatur. sed Theodoricus iterum restitutus est, anno sexcentesimo septuagesimo octauo.

Claruit sanctus Vindicianus episcopus Cameracensis, siue Atrebatensis, qui numerosam multitudinem ad Dominum conuertit. Ecclesiam Dei genitricis Atrebatensem, ex rebus proprijs, vna etiam cum rege Theodorico, augmentauit. In villa Hunolcort, cum pretiosissimo martyre Lamberto, monasterium consecrauit, cui præfuit sancta Valeria. Sancta Maxellendis virgo à proco in agro Cameracensi martyrizatur, anno sexcentesimo septuagesimo.

Sanctum Lambertum clarissimum episcopum Traiectensium ad Mosam, episcopatu priuat Ebroinus. In exilium mittit sanctum Amatium episcopum. quem exulem, primo fouebat sanctus Furseus, deinde sanctus Maurontus. Crudeli martyrio affecit in Artesia, sanctum Leodegarium episcopum

scopum

scopum, & fratrem eius, sanctum Gerinum.
 Sanctus Audomarus moritur episcopus Morinorum, anno sexcentesimo nonagesimo quinto. Velauit sanctam Austrebertam Taruanensem, & Morinos magna ex parte relapsos in idololatriam, ad veram pietatem reduxit. Suscepit ex Luxouio Burgundie monasterio, vbi monachus fuerat, tres religiosissimos viros, sanctum Bertinum, sanctum Mommolenum, & Bertranum, qui officium legationis suae, labore continuae praedicationis subibant: Ex his Bertinus anno sexcentesimo nonagesimo octauo, obdormiuit in monasterio suo Sithiu dicto, quod hodie est celeberrimum monasterium sancti Bertini, in oppido sancti Audomari. Sanctus Mommolenus vero, obiit episcopus Nouiomensis, anno sexcentesimo nonagesimo quarto. Clarebant etiam apud Morinos, sanctus Vulmarus abbas, sanctus Vualbertus Comes Arkenfis, qui ad Luxouium commigrans, ibi abbas obiit: sanctus Bertulfus confessor in Rentica; & in Artesia iuxta Aream, martyr Venantius.

*Morini
sanctitate
clari.*

Preterea sanctus Vuinocus, frater sancti Iudoci anno sexcentesimo sexagesimo venit ad sanctissimum Bertinum, sub quo in monachatu iugum Domini tulit, a quo etiam ob insignem pietatem & doctrinam in Flandriam est missus, ad praedicandum Christi Euangelium, & abbas cellae siue monasterij in Vuormholt constitutus: vbi anno septingentesimo decimo sexto migravit, meritis, & annis, maturus.

Arifj.

Sanctus Vuilfridus episcopus Eboracensis siue Northumbrorum, episcopatu pulsus, Romam iuit, coram Apostolico papa causam dicturus. sed

nauim

naum conscendens, flante Fauonio Frisiam ap-
pulis, vbi honorificè susceptus est à barbaris & re-
ge Aldgiso, & multa eorum millia verbo verita-
tis instituit, & fonte salutari regenerauit, vnde
primus ibi per hyemem opus euangelicum cepit;
quod postmodum reuerendissimus Vuillibro-
dus magna deuotione compleuit.

Aliquanto post, sanctus Ecbertus pater ac sa-
cerdos Deo amabilis, & cum omni honorificen-
tia nominandus, sitiens salutem Frisonum, cum
strenuissimis socijs, & ad prædicandum idoneis,
naum ingressus est; sed diuina voluntas eum illi
profectioni subtraxit ob aliam ecclesiæ utilita-
tem. Et vnus tantum ex socijs, Vuigbertus, con-
temptu mundi & doctrinæ scientia insignis, in
Frisiam peruenit, & duobus annis continuis gen-
ti illi, ac regi, sed sine profectu, verbum salutis
prædicabat.

CAPVT VII.

Pipinus Herstallus, secundus eo nomine dux
Brabantia, filius sanctæ Begghæ, Theodori-
cum regem capit anno sexcentesimo nonagesimo
primo, & sub eo principando statum rerum me-
liorat. Frisios, capta eorū vrbe Traiecto, sibi sub-
iugat, qui nunquam antea didicerant externo pa-
rere principi. Erāt enim fidei hostes, & in odium
Christiani nominis Franciam orientalem ferro &
igni vastabant.

Regnabāt tūc in Frācia, Theodoricus iā dictus:
obiit anno sexcētesimo nonagesimo tertio. Clo-
douens tertius, eius filius: obiit anno sexcētesimo
nonagesimo septimo; & Childebert⁹ Theodoricī
filius;

C H R O N I C O N

filius; obiit anno septingentesimo decimo quinto.

Sanctissimus Lambertus, post septennium sui exilij, ex monasterio Stabulensi, per Pipinum relocatur in sua sede, Traiecti ad Mosam. Sepultura tradidit sanctā Landradā virginem, quæ fundauit Belisiam monasterium, quod nunc est Canoniarum collegium. Sanctam Odam, viduam Boggis ducis Aquitanorum, ad sæculi contemptum induxit. Quæ ecclesias sua munificencia passim ditans, beato fine quieuit, in monasterio suo Amanij apud Namurcum. Ad fidem conuertit Taxandros & Campinienses. vnde Apostolus Taxandriæ dici meruit.

Incidit postmodum gloriosus ille Pipinus in fœdum & publicum adulterium, vnde Lambertus, quibus potuit modis, eum reuocare laborauit. Quam ob causam Dodo, frater ipsius pellicis, Lambertum Legiæ, siue Leodij, in oratorio Cosmæ & Damiani orantem, glorioso martyrio interemit, cum consanguineis Láberti Petro & Andoletio, anno sexcentesimo nonagesimo octauo.

Succesit pretioso martyri, sanctus Hubertus, Romæ diuina admonitione consecratus, qui filius erat Bertrandi ducis Aquitaniæ, sed propter Ebroini tyránidem ad Pipinum confugerat. Multos ab idololatria ad fidem Christi conuertit, potissimum Brabátos, apud quos etiam Furæ obijsserunt, inter Louanium & Bruxellas. Anno septingentesimo decimo, cœlitus admonitus, corpus sanctissimi martyris Lamberti, & sedem episcopalem, transtulit ad villam Legiam, quæ martyrio, miraculis, & patrocínio tanti martyris nobilitata,

bilitata, nunc est primaria vrbs amplissimæ ditio-
nis Leodiensis. Est autem sancti Huberti corpus
aliquanto post translatum in Arduennam, ad An-
dainum, celeberrimum monasterium, quod san-
ctus Beregifus construxit tempore iam dicti Pi-
pini Herstalli.

Sub hoc principe, per Anglos, catholicam fi-
dem receperunt Frisij, hoc est, ij qui nunc dicuntur *Frisij.*
Traiectini, Frisij, Groningenses, Transiselani, *Traiectini.*
Hollandi, & Geldri. *Hollandi.*
Geldri.

Sanctus quippe Ecgbertus iteratò attentavit
aliquos ad Frisonum & Saxonum conuersionem
destinare. Congregauit itaque duodecim Apo-
stolicos viros, Vuillibrordum, Suuitbertum, Ac-
cam, Vuigbertum, Vuilibaldum, Vuiniboldum,
Lebuinum, Euualdū nigrum, Euualdum album,
Vueréfridum, Marcellinum, & Adalbertum. Qui
Dominici gregis arietes, Traiectum appulerunt,
anno sexcētesimo nonagesimo, & cōstanter Chri-
stum euangelizando, multos Deo lucrati sunt.

Ex his sanctus Vuillibrordus, & sanctus Suuit-
bertus, communi fratrum decreto electi sunt vt in
episcopos consecrarentur. Quare Vuillibrordus à
Pipino rege missus est Romam ad Sergium pa-
pam, qui eum anno nonagesimo sexto Clemen-
tem transnominauit, & Frisonum archiepisco-
pum consecrauit. Quem in tanto honore habuit
Pipinus princeps, quod ei & successoribus regali
donatione contulerit Traiectensem ciuitatem,
cum omnibus appendicijs. In fundo basilicæ san-
cti Thomæ construxit cœnobitalium canonico-
rum collegium. In oppido Renensi fertur leuasse
N corpus

corpus sanctæ Cuneræ. Laborauit etiam extra Frisiam. In Lotharingia enim, discipulas habuit, sanctas Harlindem & Relindem, sanctimoniales apud Maeseike: quæ nunc Leodij annumeratur. In Flandria conuertit Hulsteses, Axellanos, Haneses, Birsletanos. Treuiris, in ecclesia beatæ Mariæ ad martyres, instituit monasteriû Benedictinorum, in quo altare asseruatur portatile, quo usus est in gentiû conuersione. Epternaci apud Luxemburgos, monasteriû cõstruxit celeberrimû, in quo sepultus est anno septingentesimo trigesimo sexto.

Suuidbertus Vuillibrordi cõepiscopus.

Teisterbandia.

Sanctus Suuidbertus cõepiscopus sancti Vuillibrordi, consecratus est in Anglia, anno nonagesimo quinto, & multos conuertit in Traiectensi patria, Hollãdia & Geldria, potissimum **Duinc/hagenstejn**/ Alcmariã, Vuaterlandiã, Gorcomium, Bommeliã, Tielã, Huesdam, Burã, Batuã, & alia loca. Nominatur Apostolus Teisterbandiæ, Vuestphaliæ & Boructuariorû. Obijt anno septingentesimo decimo, sepultus in Vuerda Cæsaris ad Rhenum, vbi monasterium construxerat, ex thesauro principis Pipini, cui præfecerat sanctum Vuelleicum, euangelicum sacerdotem, Canonicum conuentus nouellæ Traiectensis ecclesiæ.

Acca, in Angliã abiit cum sancto Suuitberto, quando is in episcopum Frisiæ consecrandus erat: sed redeunte Suuitberto ipse ibi retentus est, & in episcopum Lindisfarnensem consecratus.

Vuigbertus, in Fostilandia Frisijs contermina scribitur martyrizatus, à Radbodo Frisonum rege, iam pridem per Pipinum expulso. Idem fertur occidisse sanctum Engelmundum martyrem.

Sancti

Sancti fratres germani Vuilibaldus & Vuiniboldus Aistadium commigrarunt ad Germaniam.

Sanctus Leuinus Transifelanos conuertit, *Transfelania* apud quos in Dauentria quiescit.

Sancti Ewaldi Nabiam introeuntes, Christum confessi sunt, & ab antiquis Saxonibus, glorioso martyrio coronati.

Sanctus Vuerenfridus multum populum ad fidem conuertit, potissimum in *Buestervoert* apud Arnhemium, & in *Elste* apud Neomagum.

Sanctus Marcellinus sexaginta quinque annis *Trenta* indefinenter praedicationibus & conuersionibus *Twenta* gentium insudauit, potissimum in *Trenta*, *Twenta*, *Gudenzeel* / & *Dauentria*.

Sanctus Adalbertus Leuita, & primus *Traie-* *Kenemaria* *ria* *ctensis* archidiaconus, fidem praedicauit, potissimum in *Kenemaria*, in qua corporalis quietis locum habet *Egmondanum* monasterium.

Venerunt praeterea ex Scotia ad Pipinum sanctus Vuiro episcopus, sanctus Plechelmus episcopus, vterque Romae ordinatus, & sanctus Otgerus leuita: quos summa veneratione excoluit, & locum habitationis, eis dedit Petri montem apud Ruremondam. Vuironem autem & communibus consultationibus adesse voluit, & confessorium suum habuit.

Ab eodem Pipino principe sanctus Vrsmarus episcopus per interuentum sancti Hidulphi *Lobinum* principis *monaste-* *rium* *Lobien-* *Fania* *Theoracia* *cia* *regendum* suscepit, anno sexcentesimo nonagesimo octauo. Qui multos ad fidem conuertit in partibus *Hannoniae*, *Fania* & *Theoracia*,

CHRONICON

item in Flandria, potissimum in finibus Menapum, vt veteres loquebantur. Vnde dictus est Apostolus Theoraciæ, Flandrensium, & Menapensium. In Fania discipulum habuit sanctum Dondonem abbatem. In Flandria Aldo donauit ei **Widenburch**, de suo vocabulo dictum. vbi in honorem beati Petri ecclesiam consecrauit, quatenus beatus Apostolus Flandrensibus & Menapibus patrocinaueretur. Obijt anno septingentesimo decimo tertio, Cui successit sanctus Erminus, episcopus & abbas.

Habuit etiam sanctus Vuillibrordus in Frisonum conuersione cooperatorem sanctum Vulfrannum, episcopum Senonensem. Is enim anno septingentesimo, cum licentia Childeberti regis, & Pipini principis, Frisonum genti quinq; annis infatigabiliter prædicauit, & multos, abrenunciata sorde idololatriæ, fidei fonte abluebat.

Ornauit tum etiam sua sanctitate, & vsque ad mortem exilij ærumna, Altummontem Hannoniæ monasterium, sanctus Ansbertus, episcopus Rothomagensis, cuius corpus Halidulphus abbas summo honore Fōtanellam retulit, anno sexcentesimo nonagesimo quinto.

Circa hæc tempora in Ghela martyrium perpeffa est ob castitatem sancta virgo Dympna Hyberna, à proprio genitore, cum presbytero Gereberno: & apud Tūgros, S. Euermarus, cū socijs.

CAPVT VIII.

Carolus Martellus, ex Alpaide filius Pipini principis, paterni principatus hæres fit, anno septin-

septingentesimo decimo quarto, qui mortuus anno septingentesimo quadagesimo primo, filios suos Carolomannum & Pipinum, principatus sui successores reliquit.

Regnarunt tunc in Francia, Dagobertus secundus, Childeberti filius, vsque ad annum septingentesimum vigesimū: Clotarius quartus, Theodorici filius, Clodouei & Childeberti frater, ac Dagoberti patruus, vsque in annum septingentesimum vigesimum secundum: Chilpericus rex filius Childeberti & Dagoberti frater vsq; in annū septingentesimum, vigesimum septimum: Theodoricus secundus filius Dagoberti, vsq; in annum septingentesimum quadagesimum secundum.

Carolus verò Martellus bellicosissimus princeps, & merito rex regum appellatus, imperare regibus maluit, quàm rex esse. Saxones vicit, Alemannos & Sueuos subiecit, Burgundos domuit, Aquitaniæ magnam partem suis opibus adiecit, Poponem Frisiæ ducem cæcidit, gentemque sibi plenè subiugauit. Maximè verò est memorabile, quod contra Saracenos fuerit religionis acerrimus vindex, & Gallorum fortissimus propugnator. Saraceni deuastrauerāt iam Vasconiam, Burdegalam, Engolismum, Santones, Pictones, & ecclesias Dei concremauerant: videbanturque statim tota Gallia potituri. Sed Carolus, Dei auxilio fretus, eis concucurrit, & peremit Saracenum trecenta septuaginta quinque (aut secundum alios, trecenta octoginta quinque) millia: ex suis tantum amittens mille quingentos. Qua victoria potitus, totas Gallias à Saracenis liberauit.

C H R O N I C O N

Grauitèr autem offendit Dominum hic princeps, durius tractans ecclesiasticos: Sanctum enim Rigobertum Rhemensè archiepiscopum in iniustum exilium trufit, qui iusta de causa ei portam Rhemèsem aperire recufauerat. Hic tamen ipsum baptizauerat, & apud parentem ipsius Pipinum, in summo honore fuerat, qui ei etiam donauerat chorrem Gremacam. Similiter sanctum Eucherium, episcopum Aurelianensem, in exilium misit, cum omnibus propinquis, primum Coloniam deinde in Hasbaniam, vbi sexto exilij anno obiit, multis miraculis gloriosus. Causa autè exilij erat, quia Carolum liberè reprehenderat, de conuersis in stipendium militare ecclesiæ decimis; quodq; eundè valida manu, quam in Sarracenos ducebat, Aureliam intrare volentem, metu ne quid ciuibus suis iniuriæ ex militari licètia obueneret, vrbe exclusit. Misit etiam in exilium Cælestinū abbatem Bladinièsem, qui in Rotornacèsi monasterio obiit.

Claruerunt & alij: S. Siluinus episcopus Alciaci moritur apud Morinos, anno quingentesimo decimo quinto. S. Hadulphus episcopus Cameraci residet, cuius pater fuit S. Ragnulfus martyr, S. Amalberga virgo in Belisia & Tempseca claret, cui os brachij fregit Martellus, volens sibi eam in sponsam rapere: hæc annosa obiit circa annum septingentesimū septuagesimū secundum. S. Erkenbodo episcopus Morinèsis, & abbas ad S. Bertinū, obiit anno septingentesimo trigesimo quarto.

Sanctus Hubertus sanctissimus episcopus Leodiensis, moritur anno septingentesimo trigesimo quinto, cui succedit sanctus Floribertus. Sanctus Ermi-

Erminus, episcopus, & abbas Lobiensis, obiit eodem anno; cui succedit sanctus Theodulphus.

C A P V T I X .

Pipinus rex, tertius eo nomine Brabantiae dux, Carolo Martello, patri mortuo, heres succedit, anno septingentesimo quadagesimo primo, cum fratre Carolomano. Hic anno quadagesimo sexto à Zacharia papa in monachum attonsus est. Pipinus vero anno septingentesimo quinquagesimo, submoto Childerico rege, postquã annis nouem regnasset, auctoritate Apostolica Zacharie pontificis, & electione Francorum à sancto Bonifacio archiepiscopo, in regem vnctus est. Ingenti foelicitate, ac gloria belli, domuit Saxones in Austrasia: hoc est, in Orientali Francia; Longobardos in Italia: Vuádalos in Hispania; Aquitanos in Gallia. Obijt anno septingentesimo sexagesimo octauo.

Clarent circa hæc tempora sancti episcopi & abbates Lobenses, sanctus Amolvinus, sanctus Vlgifus, S. Abel. In Dononio, sancta Regina consanguinea Pipini, Aldebertus Comes Austrouandiae, eius maritus, sancta Ragenfredis abbatissa Dononiensis, eius filia, & Aua altera filia: Lætijs sancta Hiltrudis virgo, quæ Hugonem Burgundionum principem sponsum in terris fugiens, à Theodorico Cameracensi episcopo sacrum velamen accepit. In Artesia iuxta Ariam, sancta Itisberga, filia Pipini regis. In Campinia, sancta Oda virgo, Lyrae, sanctus Gummarus. Gan- *Iconomachia.*
dau Hildebertus martyr abbas Gandensis. qui

anno septingentesimo quinquagesimo secundo,

N 4   contra

contra fautores imperatoris Constantini Copronymi, non modo verbis, sed etiam sanguinis profusione, pium imaginum cultum confirmavit.

In Diciuenna apud Teneramundam sanctus Hilduardus episcopus. qui fidem constantissimè prædicauit, & tandem etiam Magriptium Ducem conuertit, à quo multis tormentis fuerat affectus.

*Frisia
martyres.*

In Frisia clarebat sanctus Bonifacius, qui cum annis tredecim Frisonum Francorumque gentem in fide catholica instruxisset, à Gregorio secundo ad Germanorum conuersionem Moguntinæ ciuitati primus episcopus est designatus. Mortuo autem beatissimo Vuillibrordo, Moguntinæ successorem constituit sanctum Lullum, & ipse Traiectensem archiepiscopatum secundus suscepit. Cumque annis sedecim per Frisiam prædicasset, in Dockum anno septingentesimo quinquagesimo quinto, ab infidelibus oppressus est, & martyrio redimitus, cum socijs, quos plures quam quinquaginta in fidei prædicatione cooperatores habuit. E quibus vndecim tantum, velut celebriores suis nominibus in historia exprimentur, videlicet Eobanus episcopus; tres presbyteri, Vuintrugius, Vualterus, Adalherus: tres diaconi Stircbaldus, Hamuntius & Boso: quatuor monachi, Vuaccharus, Gunderherus, Vuilliherus & Adolphus.

CAPVT X.

Sanctus Carolus magnus, Pipini filius, patri in regno succedit, anno septingentesimo sexagesimo

gesimo octauo, compartito regno cum fratre Carolomanno. Et Carolus quidem Nouiomi, regiam accepit coronam: Carolomannus verò in vrbe Sueffonica.

Anno autem octingentesimo primo Leo tertius populi Romani scito, cleri que rogatu, dictum Carolum Pipini filium, Francorum & Longobardorum regem, ob egregia in Christianum nomen & Romanam sedem merita, Romanum imperatorem primus appellauit, inunctum que consecrauit. Obijt anno octingentesimo decimo quarto.

Claruerunt sub eo sanctus Rumoldus archiepiscopus & Apostolus Mechliniensium. qui martyrio est coronatus anno septingentesimo septuagesimo quinto. Sanctus Gregorius episcopus Traiectensis, insignis prædicator Frisonicæ gentis. cui anno septingentesimo octuagesimo quarto successit Adelbricus: Sanctus Ludgerus episcopus Monasteriensis, qui Traiecti sub sancto Gregorio multum in scientia literarum & in morum probitate profecit, & aliquot annis Dauentriæ, & per Frisiam laborauit in fidei prædicatione & corroboratione. Sanctus Saluius, episcopus Aquitaniæ, qui cum discipulo suo, à filio procuratoris fisci Valencenensis est martyrizatus: quorum corpora post triennium Carolus magnus diuina admonitione reperit. Apud Thenas, beatus Himeelinus, cognatus sancti Rumoldi. In Vuilre apud Falkenburgum, sanctus Arnoldus, cytharædus ipsius Caroli.

CHRONICON

CAPVT XI.

Ludouicus rex & imperator, Caroli magni filius, post patris obitū imperat annis viginti sex: Moritur anno octingentesimo quadragesimo.

Claret Traiecti sanctus Fredericus episcopus & martyr, qui in Vualachria multum laborauit contra illicita connubia, & in Frisia contra Arianam perfidiam. Anno trigesimo octauo occisus est ad sanctum Saluatorem, ante summum altare, post Missæ celebrationem; quia Ludouici imperatoris & Iudithę consanguineæ eius nuptias, vt incestas damnabat. Contraxerant enim sine Romani Pontificis licentia. Claruit cum eo in eadem ecclesia sanctus Odulphus Canonicus, qui aliquot annis in Frisia, potissimum Staueræ laborauit, multumque populum ad viam veritatis reduxit.

Sanctus Ansharius, monachus Corbeiensis, & archiepiscopus Hamburgensis, anno octingentesimo trigesimo tertio visitat Turoltum Flandriæ monasterium, sibi & clero in vitæ subsidium donatum à Ludouico. vnde secum abduxit sanctum Rembertum Flandrum, qui ei in episcopali functione successit. Clarebat etiam sanctus Adeldardus abbas Corbeiensis, oriundus apud Aldenardam, ex Vscia, quæ villa Corbeix donata est. Einarodus, Gandensis abbas anno octingentesimo vigesimo octauo, reliquias sanctorum Marcellini & Petri Roma attulit. Eodem tempore Euerardus Comes Cisoniensis, coniuge ac liberorum pulchra propagine, opibus, clientelis, peritia rei militaris, vitæq; sanctimonia illustris est habitus, initiumque dedit Cisoniensi cœnobio iuxta Insulas.

fulas. Item floruisse scribuntur sub Ludouico Alemanniæ rege, sanctus Veronus Lembecę sepultus & soror sancta Verona, quæ haud procul à Louanio quiescit. Sed examinent studiosi, num hic Ludouicus, frater sit Caroli Calui.

CAPVT XII.

Nortmannorum & Danorum sæuissima & diuturna vastatio per Franciam & Lotharingiam, sub hoc imperatore incepit. Anno trigésimo secundo littora Flandricatentauerunt, sed repulsi, tandem in Aquitaniam irruerunt. Anno trigésimo septimo Nortmáni, inquit Sigebertus, Gallias grauiter infestant, Dorestadum (hodie est **Wic** apud Traiectum) vastát. Andouerpam oppidum & Vuilam emporiũ, situm iuxta ostium Mosæ, incendunt: à Frisonibus & Hollandis tributum accipiunt. Anno trigésimo octauo Vualachriam insulam Zelandiæ vastant, & tributum exigunt. Anno quinquagesimo primo Gádauum ferro & igni vastauerunt, cum cœnobijs Gádensi, Blandiniensi, & Trunciniensi; Anno sexagesimo primo ditionem omnem Taruanicam incendijs, ruinis, & mortibus fœdauerunt. Lutetiam etiam Parisorum diripuerunt. Anno sexagesimo sexto, Balduinus Ferreus à rege Frácię accepit in dotem totam regionem, Scalde, Somena, & Oceano terminatam: & appellatus est Comes regni Francorum, atque Marchio Flandriarum, ad hoc maxime, vt aduersum Danos, omnemque septentrionis barbariem, perpetuus foret regni Galliarum propugnator. Et Ebbo Remorum pontifex, ad
confir-

*Tertia
Belgarum
vastatio
per Nort-
mannos.*

confirmandam Flandriæ pacem, vtque ferocis
 gentis animi cultu religionis mollescerent, diui
 Donatiani corpus in Flandriam misit. Eodem
 anno Carolus rex, quo plures haberet quos Danis
 Normannisque, tam efferis hostibus, opponeret,
 Hollandiam quoque Comitatus honore decora-
 uit, primumque Comitem instituit Theodoricum
 Frisium. Quicquid autem nunc in Belgio nostro
 est, id tunc partim Franciæ, partim Lotharingiæ
 annumerabatur. Nortmanni itaque ferme per cen-
 tum annos, hæc loca vastarunt ferro & igni, atque
 anno potissimum octingentesimo octuagesimo per
 Gandauum, vbi hyemarunt, tanto numero & cru-
 delitate irruerunt, vt totius Galliæ vires non
 sufficerent ad obsistendum. Occisa sunt eo anno
 nouem millia Normannorum in sylua Carbona-
 ria. sed ea victoria magis sunt irritati, quam victi.
 Vnde adiunctis sibi Danis ferro & igni deuasta-
 runt, Ambianos, Atrebatum, Corbeiam, Camera-
 cum, Taruanam, fines Morinorum, Menapiorum
 & Brachatorum, omnem terram circa Scaldim,
 totam Batuam, Neomagum, Coloniam, Aquisgra-
 num, Leodium, Traiectum, Tungros, Treuiros,
 Metas, cum omnibus adiunctis castellis, & mona-
 sterijs. Qua vastatione compulsi Franci Carolum
 Caluum imperatorem in auxilium inuocarunt,
 ei que Franciam subiecerunt. Ipse contra Nor-
 mannos apud Louanium castra metatos, semel &
 bis exercitum misit, sed nihil dignum fecit, imò à
 Louanio exeuntes anno octuagesimo septimo
 Parisios obsederunt, cumque Carolus eos expel-
 lere nequiret, icto foedere, concessit eis Neu-
 striam,

friam, quæ ab eis Normannia appellata est, sed nec ea habita à depopulationibus cessarunt.

In eo luctuosissimo statu clerus, & monachi, cum sanctimonialibus, exustis, ac depopulatis suis monasterijs, vbi poterant oportunius latebant. vt, Traiectensis clerus in Petri monte: aut de locis ad loca peregrinabantur, vt, Gandense monasterium. Sanctorum etiam corpora, & pignora, aut humni defodiebant, aut ad tutiora loca transferebant. Tunc ex Gemetico Haspras allata sunt corpora sanctorum Aichadri & Hugonis, ex Fontanella Bononiam corpora sanctorum, Vuangregisili, Ansberti, & Vulfranni, postmodum Gandauum translata. Ad Bertinicum monasterium aduecta sunt corpora sanctorum Richarij & Vualerici, sed restituta, postquam annis nonaginta octo ibidem remanserant: ex Inda verò Rothornacum transportatum est corpus sancti Hermetis. Quædam autem loca patrocinio præsentium sanctorum sunt custodita. Sed ex Turmino oppido iussit Deus propter inhabitantium iniquitatem reliquias sancti Fredegandi alibi transportari, vt nullum esset contra desolationem obstaculum. Quibus sublatis, velut muro & turribus ciuitatis destructis, irruit inimica gens, cuncta ædificia incendio perdidit, homines autem partim trucidauit, partim captiuos abduxit. Hodie pagus est haud procul ab Antuerpia, dictus **Doozne.**

Morinis clarebat sanctus Fulquinus episcopus. qui anno quadragesimo tertio corpus sancti Audomari, metu Normannorum, sollicitus in terra
recon-

recondidit. Ei anno quinquagesimo quinto succedit sanctus Humfridus, qui à Normánis sede pulsus Nicolaum primú consuluit, num reuertédum sibi esset ad ecclesiá. Erat etiam in Bertinico monasterio sanctus Grimbaldus Tornacensis, qui in Anglia abbas obiit, anno nongentesimo tertio.

Ultraiectésis episcopus erat sanctus Radbodus qui propter Traiecti desolationem Dauentriæ resedit: Traiectum autem per successorem restaurandum fore, spiritu prophetico præuidit.

Per eosdem nonnulli etiam martyrio sunt coronati: vt in Frisia sanctus Vualtfridus, cum Radfrido, & Theracia: in Hollandia sanctus Ieron: in Brabantia Fredegerus presbyter, qui Lyrae crudeliter, in altari sacrificans, peremptus est: in Hasbania, sanctus Libertus, qui euerfa Mechlinia, ad sancti Trudonis monasterium confugerat. vbi ante altare cum socio est occisus: in Artesia, ad sanctum Bertinum Vuocardus & Vuinebaldus presbyteri, Gerardus & Regenardus diaconi, qui ad monasterij custodiam relictí, exusto sacro loco, exquisitis cruciatibus sunt interfecti: Nouiomi in vrbis direptione occisus est Emino episcopus.

Sanctus Meingoldus autem Huij occisus est, circa annú nongentesimú, sed non à Nortmannis.

CAPVT XIII.

*Quarta
vastatio
Hungarorum.*

Nondum extincta Nortmannorum vastatione, Hungarorum gens barbara, mortuo Arnulpho imperatore, per totam Italiam, Germaniam, & Galliam, vt fera tempestas diffunditur; anno

anno nongentesimo tertio; & vario vastationis genere depopulata est has regiones, per annos circiter quinquaginta. Tempore Orthonis primū aggressi sunt Lotharingiam, sed virtus Dei per merita sanctorum Ursuari, & Ermini, apud Lobium monasterium ostensa anno quinquagesimo quinto, eos ultra prodire prohibuit. Tunc sanctus Guibertus, fundator Gemblacensis monasterij, quosdam eorum sua prædicatione conuertit, dum per vicum Gemblacensem ibant, & redibant. Altimontenses autem reliquias sancti Marcellipapæ & martyris, in terra defoderant, ne in barbarorum manus deuenirent.

Claruit eodem tempore sanctus Gerardus abbas, fundator Broniensis monasterij. qui multa templa & monasteria, à Nortmannis euersa, reparauit, potissimum in Flandria: Idem ad monasterium suum attulit ossa sancti Eugenij Toletani episcopi, sicut Guibertus ad Gemblacum corpus sancti Exuperij vexilliferi.

CAPVT XIII.

Sanctus Macarius patriarcha Antiochenus, resignato patriarchatu peregrinando in Belgium nostrum peruenit. in quo & uiuus & mortuus innumeris miraculis claruit. Anno millesimo duodecimo Gadaui peste obiit, & sua morte omnium velut mortem, Deo placato restinxit. Elenatus est ab episcopis, anno ab obitu circiter quinquagesimo quinto, præsentente Philippo Francorum rege, & alijs vtriusque ordinis proceribus.

Sanctus Arnulphus episcopus Suefsionensis, mi-

CHRONICON

sis, militiæ cingulo accepto, multas Brabantinas atque Flandrenses lites sua prudentia diremit, sed sæcularis militiæ pertæsus ad Sueffonicum sancti Medardi monasteriũ migravit. vbi aliquanto post abbas est creatus: deinde vrbis episcopus. Inde pacis minister, pro pacis redintegratione Apostolica autoritate in Flandriam redijt; vbi autoritate Radbodi episcopi Nouiomensis, Aldenburgi diui Petri ecclesiam, vsibus abbatiae aptandam suscepit. in qua abbas obiit, anno millesimo octuagesimo septimo. Circa illa tempora, anno videlicet septuagesimo, strangulata est Gestellæ sancta Godoleua, à seruis suis, iussu Bertulphi mariti.

*Hierosolymitana
expeditio.*

Godofridus dux Bullonensis, Christianæ militiæ antesignanus inuictissimus, anno millesimo nonagesimo sexto, cum multis principibus, præcipuè Belgicis, in expeditionem Hierosolymitanam profectus, mirabiles & inauditos triumphos est consecutus. Anno nonagesimo nono Hierosolymæ à Christianis captæ sunt, & primus rex creatus est dictus Godofridus. qui vt in Christiani nominis hostes accingeretur, ducatum suum Bullonensem iam pridem mille trecentis marchis argenti vendiderat Leodiensi episcopo. Moriente autem Godofrido, Balduinus frater eius, in regno succedit, anno millesimo centesimo.

CAPVT XV.

*Hæresis
Antuerpiæ
à Norberto
extincta.*

ANno millesimo centesimo vigesimo quarto claret venerabilis Norbertus fundator ordinis Præmonstratensis, qui cum suis multum laborauit Antuerpiæ, contra detestandam seductionem
nem

nem Tanchelini hæretici, quæ eius vr̄bis incolæ misere & pertinaciter infecti erant. Crispiniꝝ eremiticam vitam ducit sanctus Aibertus presbyter. Fulgent circa eadem tempora, multa sanctitate & miraculis, rusticani homines, sanctus Guido apud Bruxellam, qui obiit anno millesimo centesimo duodecimo: & sanctus Drogo apud Valencenas, qui obiit anno millesimo centesimo octuagesimo sexto.

Habuit idem sæculum, sicut & superiora quædam, & subsequētia non paucos, qui insigni sanctitate & miraculis claruerunt. Quos tamen hic non commemoro, eo quod Sanctorum catalogo non sint ascripti. Similiter innumeros prætereo qui in construēdis & dotandis ecclesijs ac monasterijs, pietatem suam posteritati commendarunt.

CAPVT XVI.

ANno 1566 exordium accepit quinta Belgij *v. Belgij vastatio per Guesios.* vastatio per Guesios, quæ anno potissimū septuagesimo secundo magnas diuersis ex causis, accepit vires, tantasq; vt arbitrer vnico illo anno plures Belgas occubuisse martyrio, quàm omnibus reliquis annis, qui vsq. ad conditum orbem antecesserunt. Vidimus tunc summa pericula à Franciæ Hugonotis, & aliunde, ob quæ immensæ Dei misericordiæ ascribimus, quod consumpti non simus. Sed meum non est tristissimam horum annorum historiã texere. quod posteritas faciet, tanto syncerius, quanto semotior erit & à prauis affectibus, & à periculis indignationum. De gloriosis interim sub hac persecutione martyribus,
 ○ diuersi

CHRONICON

diuersi diuersos meditantur libellos, sed qui propter furorē Guesiorū nondum in lucē prodeunt.

Breui tamen huius sœuissimæ & barbaricæ Guesiorum immanitatis finem fore speramus. sed id notius est prouidentiã Altissimi, cuius misericordiã afflictissimum Belgium nostrum commendamus.

ERRATA.

6 Ian. Delplis, lege Delphis / 22 Ian. al. multorum. lege al. multo / 23 Ian. lege Emerentianæ / 1 Feb. Tigridis / 1 Mart. lege Claudius / 19 Apr. lege sancti Florberti / 9 Nou. apparente. De Martyrologijs, cap. 7 lege obseruani / cap. 22 lege à cancro. In Indiculo, fol. 12 Apostolica virtute. adde, plenus / fol. 16 transportari, lege transplantari / fol. 25 Florei, lege Ferrei / fol. 26 b Septimo Iduum. lege octauo Calendarū / fol. 69. b lege cap. 5 / fol. 71. b Batna. lege Batua / fol. 73 b lege Tungrorum, Recensentur. Alia quæ aduertimus, Lector per se facile restituet.

Subiungitur, ne sequentes chartæ vacent,

CALENDARIVM
BELGICVM, CONTINENS
FESTA ET IEIUNIA PRO-
uinciã Mechliniensis.

B, littera subiuncta, significat eos sanctos contineri in Indiculo nostro Sanctorum Belgij.

Notata sunt etiam strictiora & plura quorundam ieiunia, eo quod à Synodo Mechliniensis scriptum sit, In locis autem, vbi vel plura, vel strictius obseruata fuerint ieiunia, hortatur Synodus, vt piam consuetudinem obseruent.

I A N V A

IANVARIVS habet dies xxxi.

Sanctorum feriae.

CALEN.	1	A	CIRCUNCISIONIS Domini.
Non. 4	2	b	Adalardi abbatis Corbeiensis. B pag. 87.
Non. 3.	3	c	Genouefa virginis, Parisijs / Bertilia virginis Ma- reoli. B
PRIDIE	4	d	Pharaiddis virginis, Gandani. B
NONIS.	5	e	Commemoratio Gerlaci. B
Idus 8	6	f	EPIPHANIE Domini.
Idus 7	7	g	Nuptiarum solennitas deinceps admittitur, vs- que ad Quadragesimam.
Idus 6	8	A	Gudila virginis, Bruzella. B
Idus 5	9	b	
Idus 4	10	c	
Idus 3	11	d	
PRIDIE	12	e	
IDIBVS.	13	f	REmigij episcopi, Francorum Apostoli.
Cal. 19	14	g	Hilarij episcopi. Fuit heri / Pontiani martyris. Spo- leti & Vltraiekti. B
Cal. 18	15	A	Pauli primi eremite Thebaidis. Fuit 10 huius / Able- berti episcopi Cameracensis, Malbodij. B / Mauvi abbatis / Quibusdam, nominis IESV /
Cal. 17	16	b	Marcelli pape & martyris, Roma, & ite Altomote. B
Cal. 16	17	c	ANTONIJ abbatis Egyptij.
Cal. 15	18	d	Cathedra sancti Petri Roma.
Cal. 14	19	e	Marij & Marthe, cum filijs. Roma, & Gemblaci. B
Cal. 13	20	f	SEbastiani martyris, Roma.
Cal. 12	21	g	AGnetis virginis & martyris, Roma, & Vltraiekti. B
Cal. 11	22	A	VIncentij martyris Hispani.
Cal. 10	23	b	Emerentiane virginis, martyris.
Cal. 9	24	c	Timothei episcopi, Ephesi.
Cal. 8	25	d	CONVERSIONIS Pauli / Obijt Poppo abbas Stabulensis. B
Cal. 7	26	e	Goberti confessoris. B
Cal. 6	27	f	IOannis Chrysofomi, episcopi / Paula vidua / Sul- pitiij episcopi: ad sanctum Gislenum. B
Cal. 5	28	g	Caroli Magni, imperatoris, Aquisgrani. B / marty- rium Arnulphi militis, Cisonij. B
Cal. 4	29	A	
Cal. 3	30	b	Aldegundis virginis, Malbodij. B
PRIDIE.	31	c	

FESTA MOBILIA.

Dominica SEPTVAGESIMÆ.

Dominica SEXAGESIMÆ.

Dominica QVINQVAGESIMÆ.

Feria secunda & tertia sequentibus sacerdotes Leodienses à carnibus abstinent.

Feria quarta, dies cinerum, & initium Quadragesimæ, et clausi temporis.

Dominica QVADRAGESIMÆ.

Feria quarta, ieiunium quatuor temporum.

DOMINICA secunda Quadragesimæ, Reminiscere.

DOMINICA tertia Quadragesimæ, Oculi.

DOMINICA quarta Quadragesimæ, Letare.

DOMINICA quinta Quadragesimæ, in Passione.

DOMINICA sexta Quadragesimæ, Palmarum.

Feria quinta, Cæna Domini.

Feria sexta, Parasceue.

Sabbatho sancto, vigilia Paschæ.

PASCHA DOMINI.

FERIA secunda Paschæ.

FERIA tertia Paschæ.

DOMINICA in albis, Quasi modo. Vltim^o dies clausi temporis.

DOMINICA secunda post Pascha, Misericordia. Atributi festum reliquiarum. B

DOMINICA tertia post Pascha, Iubilare.

DOMINICA quarta post Pascha, Cantate.

Feria secunda, Lamberti & Berlerij, discipulorum sancti Gislei. B

DOMINICA Rogationum, quinta post Pascha.

Feria 2, 3, & 4, propter litanias abstinetur à carnibus, & vsque ad prandium ieiunatur.

Feria 5, ASCENSIONIS DOMINI.

DOMINICA infra Octauam Ascensionis.

Sabbatho, vigilia Pentecostes. Ieiunium.

DOMINICA PENTECOSTES.

FERIA secunda.

FERIA tertia.

Feria quarta, ieiunium quatuor temporum.

DOMINICA post Pentecosten, festum sanctissimæ TRINITATIS.

Feria quinta, festum sanctissimi CORPORIS CHRISTI.

FEBRVA.

FEBRUARIUS habet dies XXVIII.

| Sanctorum feriae.

CALEN.	1	d	Ignatij episcopi & martyris / Brigidæ virginis / Eubertii episcopi, Insulis B / Ieiunium quibusdam.
Non. 4	2	e	PURIFICATIONIS BEATÆ MARIÆ.
Non. 3	3	f	Blasij episcopi & martyris / Vualdegradis viduæ, Montibus B / Hadelini confessoris, Viseti. B / Berlendis, Nonæ, & Celsæ, virginum, Merbecæ. B
PRIDIE	4	g	Liefardi episcopi & martyris. B / Vlgisi episcopi & abbatis, Binchii ex Lobis. B
NONIS.	5	A	Agathæ virginis, & martyris / Bertulfi confessoris Gandavi ex Renticæ. B
Idus 8	6	b	Dorotheæ / V Edasti episcopi & patroni Atyebaten- sium. B / Amandi episcopi Leodiensis, Apostoli Gandensium, & aliorum. B / Relindis virginis, in Maeseica. B / omnium sanctorum episcoporum (Traiectensium ad Mosam. B
Idus 7	7	c	
Idus 6	8	d	Chrysolii martyris, Cominii. B / Amoluii episcopi & abbatis, Binchii ex Lobis. B
Idus 5	9	e	Apolloniæ virginis / Ansberti episcopi Rothomagensis, ex Fôranella Gadaui. B / Mëgoldi martyris, Huii. B /
Idus 4	10	f	Guillemi confessoris / Commemoratio Soteris virginis (& martyris, Dordraci. B
Idus 3	11	g	
PRIDIE	12	A	
IDIBVS.	13	b	
Cal. 16	14	c	Valentini martyris, viriisque.
Cal. 15	15	d	
Cal. 14	16	e	Iuliane virginis & martyris.
Cal. 13	17	f	Silvini episcopi, ad S. Andomarum. B
Cal. 12	18	g	
Cal. 11	19	A	
Cal. 10	20	b	ELeutherii episcopi & patroni Tornacensium. B / Eucherii episcopi Aurelianensis. B
Cal. 9	21	c	Obijt Pipinus, primus dux Brabantia. B
Cal. 8	22	d	CATHEDRÆ Petri Antiochia.
Cal. 7	23	e	Ieiunium Leodiensibus. locus bissexti.
Cal. 6	24	f	MATTHIÆ Apostoli.
Cal. 5	25	g	Aldetrudis virginis, Malbodi. B
Cal. 4	26	A	
Cal. 3	27	b	
PRIDIE	28	c	

O 3

MARTIVS

M A R T I V S habet dies XXXI.

| Sanctorum ferie.

CALEN.	1	d	Suuitberti, coepiscopi S. Vuillibrordi, Apostoli Teisterbandia & Vuessfalia. B
Non. 6	2	c	Vuillici confessoris, Vuerda. B / Martyrium Caroli Comitis, filij S. Kanuti, Brugis. B
Non. 5	3	f	Vuinvaloci abbatís, Gandau ex Anglia. B
Non. 4	4	g	ADriani martyris, Romæ, & in Gerardi monte. B
Non. 3	5	A	
PRIDIE	6	b	
NONIS.	7	c	THomæ Aquinatis, Doctoris Angelici.
Idus 8	8	d	Hunfridi episcopi, Ipris ex Taruana B
Idus 7	9	e	Quadragesima martyrum.
Idus 6	10	f	Obijt Himelinus, cognatus S. Rumoldi. B
Idus 5	11	g	Vindiciani episcopi Atrebatensis. B
Idus 4	12	A	GRegorij papæ, Apostoli Anglorum.
Idus 3	13	b	
PRIDIE	14	c	
IDIBVS.	15	d	
Cal. 17	16	e	Heriberti episcopi Coloniensis / Eusebia virginis, Hamatica, & Marcenis. B
Cal. 16	17	f	Patritij Hibernorum Apostoli / GERtrudis virginis celeberrime, Niuelle. B
Cal. 15	18	g	
Cal. 14	19	A	IOseph Nazareni, cofessoris / Landoaldi archipresbyteri, Amantij diaconi, ADriani martyris, & reliquorum, ex Hasbania Gandau. B
Cal. 13	20	b	Vulfranni episcopi, ex Fontanella Gandau. B
Cal. 12	21	c	BEnedicti abbatís, Casini.
Cal. 11	22	d	
Cal. 10	23	e	
Cal. 9	24	f	
Cal. 8	25	g	ANNVNCIATIONIS beatae Marie.
Cal. 7	26	A	Ludgeri Frisij, episcopi Monasteriensis. B
Cal. 6	27	b	
Cal. 5.	28	c	
Cal. 4	29	d	
Cal. 3	30	e	Veroni confessoris, Lembece & Montibus. B
PRIDIE	31	f	

APRILIS

APRILIS habet dies xxx.

| Sanctorum feriae.

CALEN.	1	g	Hugonis episcopi, Gratiapoli.
Non. 4	2	A	Mariae Aegyptiaca, penitentis.
Non. 3	3	b	
PRIDIE	4	c	Ambrosii episcopi Mediolani.
NONIS.	5	d	Vincentii confessoris, Ordinis Prædicatorum.
Idus 8	6	e	
Idus 7	7	f	
Idus 6	8	g	
Idus 5	9	A	Vualdetrudis viduae, Montibus B / Hugonis archiepiscopi Rothomagensis, Haspris. B
Idus 4	10	b	
Idus 3	11	c	Leonis primi, papæ & confessoris.
PRIDIE	12	d	Erkenbodonis episcopi Morinerum. B
IDIBVS.	13	e	
Cal. 18	14	f	Lijdvijf virgo obiit Schidami. B
Cal. 17	15	g	
Cal. 16	16	A	Drogonis confessoris, in Sebourch. B
Cal. 15	17	b	Landrici episcopi, Zonegijs. B
Cal. 14	18	c	VRsmari episcopi, qui multos conuertit in Fania, Theoracia & Flandria, Binchij ex Lobis. / B / Obitus Aijæ Comitissæ, Montibus. B
Cal. 13	19	d	
Cal. 12	20	e	
Cal. 11	21	f	Anselmi episcopi Cantuarie.
Cal. 10	22	g	
Cal. 9	23	A	GEorgii martyris.
Cal. 8	24	b	Egberti presbyteri & confessoris. B
Cal. 7	25	c	MARCI Euangelistæ. Abstinencia à carnibus, & vsque ad prandium ieiuniū propter litaniam.
Cal. 6	26	d	Ermîni episcopi. Binchii ex Lobis. Fuit heri. B / Floriberti episcopi Leodiensis. Fuit heri B / Richarii confessoris, Centulæ. B
Cal. 5	27	e	
Cal. 4	28	f	Translationis sancti Lamberti. B
Cal. 3	29	g	Petri inquisitoris, martyris, Ordinis Prædic.
PRIDIE	30	A	Quirini martyris. Rome & Nussia.

MAIUS habet dies xxxi.

| Sanctorum feriae.

CALEN.	1	b	PHILIPPI & IACOBI Apostolorum / Vltani confessoris, Fossis. B / Eueruarii martyris Ruthis. B
Non. 6	2	c	Athanasi episcopi Alexandria / VuAlberti abbatis Luxouiensis. B / Aiberti confessoris Crispiniensis. B
Non. 5	3	d	INVENTIONIS sanctae Crucis / Alexandri pape.
Non. 4	4	e	Monice, matris sancti Augustini.
Non. 3	5	f	Mauronti abbatis, ex Broilo siue Meruilla, Duaci. B / obitus Edberti episcopi Lindisfarnensis. B
PRIDIE NONIS.	6	g	IOannis ante portam Latinam.
Idus 8	7	A	Domitiani episcopi Leodiensis, Huii. B
Idus 7	8	b	Apparitionis sancti Michaelis, Siponti / Vuironis episcopi, Rucemunde, & Vltraiecti. B
Idus 6	9	c	Gregorii Nazianzeni episcopi / Macarii patriarchae Antiocheni, Gandani. B /
Idus 5	10	d	Iob patientis.
Idus 4	11	e	
Idus 3	12	f	Pancratii martyris, Romae, & Vltraiecti. B / Rictrudis abbatissae, Marcenis. B
PRIDIE IDIBVS.	13	g	Seruatii sanctissimi episcopi Tungrorum, Traiecti ad Mosam B / Onesimi episcopi, Duaci. B / Roienda virginis, Gerpinae. B /
Cal. 17	14	A	Bonifacii martyris, Romae.
Cal. 16	15	b	Dympnae virginis & martyris, Ghele. B
Cal. 15	16	c	
Cal. 14	17	d	
Cal. 13	18	e	Quiniberti confessoris, apud Quercetum. B
Cal. 12	19	f	Vonis confessoris, aduocati pauperum / Hadulphi (episcopi Atrebatensis. B
Cal. 11	20	g	
Cal. 10	21	A	Itisbergae virginis, apud Aream. B
Cal. 9	22	b	
Cal. 8	23	c	Guiberti confessoris, & patroni in Gemblaco. B
Cal. 7	24	d	
Cal. 6	25	e	Vrbani pape & martyris.
Cal. 5	26	f	
Cal. 4	27	g	
Cal. 3	28	A	Germani episcopi, Parisiis.
PRIDIE	29	b	
	30	c	
	31	d	Petronillae virginis.

IVNIUS

I V N I V S habet dies xxx.

| Sanctorum feriæ.

CALEN.	1	c	
Non. 4	2	f	Erasmii episcopi & martyris / Marcellini & Petri. (martyrum, Roma, & Hasnonii. B
Non. 3.	3	g	
PRIDIE	4	A	Saturninæ virginis. B
NONIS.	5	b	Bonifacii Germanorum Apostoli, martyris in Frisia, cum Eobano coepiscopo, Athalario, & reliquis. B
Idus 8	6	c	Gudwali archiepiscopi, Gandavi ex Anglia. B / Obijt Norbertus, fundator Præmonstratensium. B
Idus 7	7	d	Translationis Servatii: Valentini & Candidi episc. B
Idus 6	8	e	Medardi episcopi, Nouiomii. B
Idus 5	9	f	
Idus 4	10	g	(mensis. B
Idus 3	11	A	Barnabæ Apostoli / Remberti Flandri, episcopi Bre-
PRIDIE	12	b	Odulphi Canonici, Ultraiekti. B / Cunera virginis & (martyris, Rheni. B
IDIBVS.	13	c	
Cal. 18	14	d	Basilii episcopi Casarea Cappadocia.
Cal. 17	15	e	Landelini abbatis & confessoris, Crispinii. B
Cal. 16	16	f	Cyrici martyris, & Iulitte matris. B
Cal. 15	17	g	
Cal. 14	18	A	Dominica die ante natalem Baptistæ, Alene vir-
Cal. 13	19	b	(ginis & martyris, Foresti. B
Cal. 12	20	c	Aldegundis martyris, Truncinii. B / Maximini epi- scopi Treuivorum & Tungrorum. B pag. 74
Cal. 11	21	d	Martini episcopi Tungrensis, apostoli Hasbanorum. B / Engelmundi martyris, in Velsen. B
Cal. 10	22	e	Decem millium martyrum / Rotrudis virginis. B
Cal. 9	23	f	Hidulphi, ducis Lobienfis, Binchii. B / obiit Maria de Vuilenbroec, Ogniaçi. B / Ieiunatur.
Cal. 8	24	g	NATIVITATIS Ioannis BAPTISTÆ.
Cal. 7	25	A	Adalberti archidiaconi, Egmunda B / Theodulphi epi- scopi, Binchii ex Lobii. Fuit heri. B / Oduini mar- tyris Hugardie. Fuit heri. B /
Cal. 6	26	b	Saluii & Superii mart. Valēcenis. abb. B / Baboloni. B
Cal. 5	27	c	Adelini confessoris, Crispinii. B
Cal. 4	28	d	Benigni martyris / Ieiunium.
Cal. 3	29	e	PETRI & PAVLI Apostolorum
PRIDIE.	30	f	Adilie virginis, Orpii. B / obitus Clotsendis. B

I V L I V S habet dies xxxi.

| Sanctorum feria.

CALEN.	1	g	RV moldi archiepiscopi & martyris, Apostoli Mechlini sum. Fuit 24 Iunii. B/ Theodorici ab. / Reginae abbatisse, Dononij. B/ Quibusdam ieiunium.
Non. 6	2	A	VISITATIONIS beate Mariae.
Non. 5	3	b	Sidronii mar. Messenis. B/ Guthagoni in Oostkercka. B
Non. 4	4	c	Berthe abbatisse, Blanciaci. B/ Domitiani confessoris
Non. 3	5	d	(ris Crispini. B.
PRIDIE	6	e	Godoleuae martyris, Gestella. B/ Initiū Caniculariū.
NONIS.	7	f	Nauiti episcopi Treuironum & Tugronum. B pag. 74.
Idus 8	8	g	Grimbaldi confessoris. B/ Ladrade virginis, Gadaui. B.
Idus 7	9	A	
Idus 6	10	b	Amalberge virginis, ex Tamisia Gandau. B/ Amalberge viduae, Binchi B/ Etonis episcopi, Letis. B
Idus 5	11	c	
Idus 4	12	d	Dominica post 13, Corporis Christi, Bruxella. B
Idus 3	13	e	Mildrade virginis, in Anglia, & Dauentria. B/
PRIDIE	14	f	Bonauentura / Henrici / Vincentii confessoris, Sonegius. B/ Liberti martyris, B/ Marcellini confessoris, Dauentria. B/ Ragenuste virginis, Aicuria B/ Bassini martyris, Truncini. B/
IDIBVS.	15	g	Diuisionis Apostolorum / Plechelmi episcopi, in Oudenseel & Ruremunda. B.
Cal. 17	16	A	Monulphi & Gondulphi episcoporum, Traiecti ad Mosam. B/ Valentini episcopi Treuironum & Tugronum. B pag. 74/ Raineldis martyris, Santhis. B
Cal. 16	17	b	Alexii / Fredegandi conf. Monasterii ex Dorna. B
Cal. 15	18	c	Frederici episc. & martyris Vltraiecti. B/ Odilia ex
Cal. 14	19	d	(Colonia Hui, B/ obiit Arnoldus cytharcedus. B
Cal. 13	20	e	Margarite / itidem Vuilgefortis, siue Ontcommere.
Cal. 12	21	f	
Cal. 11	22	g	Maria MAGDALENÆ. Masilia / Vuandre-
Cal. 10	23	A	(gisli fundatoris Fontanella. Inde Gandau. B
Cal. 9	24	b	Lewinna, martyris, ex Anglia, Bergis sancti Vuinnoni. Fuit 22 huius. B/ Ieiunium nonnullis.
Cal. 8	25	c	IACOBI maioris Apostoli / Christophori martyris.
Cal. 7	26	d	ANNE / Christiane virginis, Teneramunda. B
Cal. 6	27	e	Pantaleonis martyris.
Cal. 5	28	f	
Cal. 4	29	g	Marthe virginis, Tharasi.
Cal. 3	30	A	
PRIDIE	31	b	

AVGV.

AUGUSTVS habet dies XXXI.

| Sanctorum feriae.

CALEN.	1	c	PEtri Apostoli ad vincula / Marhabæorum fratrum / Ionati abbatis, Martianis. B.
Non. 4	2	d	Stephani papæ & martyris.
Non. 3	3	e	Inuentio sancti Stephani.
PRIDIE	4	f	Vualburgis virginis. B / iuxta vsum Romanum, DOMINICI confessoris / aliis 5 huius.
NONIS.	5	g	Osualdi regis & confessoris / Abel episcopi, ex Lobius Binchii. B / Mariæ ad nives /
Idus 8	6	A	TRANSfigurationis Domini.
Idus 7	7	b	Victricii episcopi Rothomag. B / Alberti Carmelitæ.
Idus 6	8	c	
Idus 5	9	d	Ieiunium.
Idus 4	10	e	LAVRENTII diaconi, & martyris, Romæ.
Idus 3	11	f	Gaugerici episcopi Cameraci. B.
PRIDIE	12	g	CLARÆ virginis, Assisi.
IDIBVS.	13	A	
Cal. 19	14	b	Vuerenfridi, in Elst. B / Ieiunium. Leodienses abstinent etiam à lactarijs.
Cal. 18	15	c	ASSUMPTIONIS BEATÆ MARIÆ, virginis / Arnulphi episcopi Suesstonsis, Aldēburgi. B
Cal. 17	16	d	ARNULPHI episcopi Metensis. B pag. 62 / Finis Canic.
Cal. 16	17	e	Ieronis martyris, Egmondæ & Nortuici. B
Cal. 15	18	f	
Cal. 14	19	g	
Cal. 13	20	A	Bernardi abbatis, Clarenallensis. B
Cal. 12	21	b	
Cal. 11	22	c	Mauri martyris Rhemensis, Florinis. B
Cal. 10	23	d	Ieiunatur à quibusdam.
Cal. 9	24	e	BARTHOLOMÆI Apostoli, Romæ / obiit Theodoricus abbas, ad sanctum Hubertū. B.
Cal. 8	25	f	Gregorii episcopi Vltraiectensis. B
Cal. 7	26	g	
Cal. 6	27	A	
Cal. 5	28	b	AVGUSTINI episcopi, ecclesie Doctoris / Hermetis martyris, Romæ, & Rotornaci. B.
Cal. 4	29	c	DECOLLATIONIS S. IOANNIS Baptista / Veronæ virginis, apud Louanium. B /
Cal. 3	30	d	
PRIDIE	31	e	Paulini episcopi Treuiris.

SEPTEM.

SEPTEMBER habet dies XXX.

| Sanctorum feriae.

CALEN.	1	f	Ægidij abbatis, in Prouincia / Prima Dōminica,
Non. 4	2	g	(Louanij, supplicatio vrbis, cū gratiarū actione.
Non. 3	3	A	Remacii episcopi Leodiensis, & tabuleti. B
PRIDIE	4	b	Marcelli episcopi Treuirorum, & Tungrorū. B pag. 74.
NONIS.	5	c	Bertini abbatis, ad S. Audomarum. B
Idus 8	6	d	Humberti episcopi, Maricolis. B
Idus 7	7	e	Hilduardi episcopi, Teneramundæ B / Madelbertæ vir-
			ginis, Malbodij & Leodii. B / Quidam ieiunant.
Idus 6	8	f	NATIVITATIS beatæ Mariæ / Adriani
			martyris, Romæ, & in Gerardi monte. B
Idus 5	9	g	Audomari episcopi Morinensis. B
Idus 4	10	A	Theodardi episcopi & martyris Leodiensis. B / Otgeri
			diaconi, Ruemundæ. B.
Idus 3	11	b	Vincianæ virginis. ex Vintershouen Gandavi. B
PRIDIE	12	c	Guidonis confessoris, Anderlaci iuxta Bruxellam. B
IDIBVS.	13	d	Amati episcopi Senonensis. ex Broyslo Duaci. B
Cal. 18	14	e	Exaltationis sanctæ Crucis / Cornelii & Cypriani,
			Romanis die 16 huius, B / Mæterni episc. B / Pro-
			xima feria quarta, ieiuniū quatuor temporum.
Cal. 17	15	f	Aicadri confessoris, ex Gemetico Haspris. B
Cal. 16	16	g	
Cal. 15	17	A	Lamberti episcopi & martyris pretiosi, patroni Leo-
			dicensium. B
Cal. 14	18	b	
Cal. 13	19	c	
Cal. 12	20	d	Ieiunium.
Cal. 11	21	e	MATTHÆI Apostoli & Euangelistæ, Salerni /
Cal. 10	22	f	Mauritii, Exuperii, B & sociorum.
Cal. 9	23	g	Tecla primæ martyris.
Cal. 8	24	A	
Cal. 7	25	b	
Cal. 6	26	c	
Cal. 5	27	d	Cosmæ & Damiani medicorum. Feriæ tonsorum &
			chirurgorum / Hiltrudis virginis, Latis. B
Cal. 4	28	e	
Cal. 3	29	f	Dedicatio sancti MICHAELIS archangeli.
PRIDIE	30	g	Hieronimi presbyteri, & Doctoris ecclesiæ / Leopardi
			martyris, ex Roma Aquisgran. B.

OCTO

OCTOBER habet dies XXXI.

Sanctorum feriae.

CALEN.	1	A	B Auonis celeberrimi confessoris, Gandavi. B/ Piatii, martyris Tornacensis. B/ Vualsulphi confessoris. C & dati B/ translatio sanctorum Remigii & Vedasti. B
Non. 6	2	b	Leodegarii episcopi Augustodunensis & martyris. B/ Beregisi abbatis. B/ Nuncii confessoris, Hasterie. B
Non. 5	3	c	Euualdorum martyrum. B/ Gerardi abbatis, Bronii. B
Non. 4	4	d	FRANCISCI confessoris, Assisi.
Non. 3	5	e	
PRIDIE	6	f	Brunonis, institutoris Ordinis Carthusiae.
NONIS.	7	g	
Idus 8	8	A	Gerulphi martyris, Truncinii B/ Metropoli episcopi. B pag. 74.
Idus 7	9	b	Dionysii/ Gisteni episcopi, B/ Olla virginis. B
Idus 6	10	c	Venantii martyris, ad sanctum Venantium. B/ Gereonis.
Idus 5	11	d	Gummari confessorie, Lire. B
Idus 4	12	e	Maximiliani/ Vulfriidi episc. B/ Harlindis virginis. B
Idus 3	13	f	
PRIDIE	14	g	Donatiani episcopi Rhemensis. Brugis. B
IDIBVS.	15	A	Iuniani confessoris B pag. 87
Cal. 17	16	b	Curdielli confessor. Duaci. B/ Mommoleni episc. Nouio-
Cal. 16	17	c	(mensis. B/ Florentini episc. Treuironum. B pag. 74.
Cal. 15	18	d	LVCÆ Euangelistæ/ Mononis martyris. Nassonia. B
Cal. 14	19	e	
Cal. 13	20	f	
Cal. 12	21	g	VRsule, & sociarum, Colonia.
Cal. 11	22	A	Oelberti martyris. in Oesterhout. B
Cal. 10	23	b	Seuerini, episc. Colonia/ Oda vidua, apud Huium. B
Cal. 9	24	c	Euergisli episcopi, Tungris martyrizati. B/ Seuerini episcopi Treuironum & Tungrorum. B pag. 74
Cal. 8	25	d	Crispini & Crispiniani.
Cal. 7	26	e	
Cal. 6	27	f	Ieiunium.
Cal. 5	28	g	SIMONIS & IVDÆ Apostolorum.
Cal. 4	29	A	Ermelendis virginis Meldariae. B/ Dodonis confessoris. in Fania. Fuit heri. B/ Vulgani confessoris, Leth-
Cal. 3	30	b	(sis. B/ forte 4. idus Nou.
PRIDIE	31	c	Quintini martyris / Foillani episcopi & martyris. Fossis B/ Notburgis virginis. B pag. 87/ Ieiunium. Leodienses abstinent etiam à lactarijs.

NOVEM.

NOVEMBER habet dies xxx.

I Sanctorum feriae.

CALEN.	1	d	OMNIVM SANCTORVM. Solennitas/ Florberti abbatis Gandavi B/ Vigoris episcopi Ba- iocensis. B pag. 87
Non. 4	2	c	Animarum commemoratio.
Non. 3	3	f	HVberti episcopi Leodiensis, in Ardena B/ Odrade virginis, in Alem B
PRIDIE	4	g	Perpesui episcopi Leodiensis, Dionanti. B/ Gregorii ab- batis, Porceti. B pag. 49
NONIS.	5	A	
Idus 8	6	b	Leonardi confessoris / Vuinoci confessoris, Bergis. B
Idus 7	7	c	V Villibrordi, primi episcopi Vltraiectensis. B
Idus 6	8	d	Quatuor Coronatorum.
Idus 5	9	e	Ragnulsi martyris, Atrebatii. B
Idus 4	10	f	
Idus 3	11	g	MARTINI episcopi Turonis / Bertuini, Malonia. B
PRIDIE	12	A	Liuvini episcopi & martyris, cum Brixio & Craphail- de, Gandavi. B/ LEbuini confessoris, Dauentria. B/ Cuniberti episc. Colonia. B pag. 62
IDIBVS.	13	b	Maxellendis virginis & martyris, Cameraci. B/ Ki- liani confessoris, Albiniaci. B
Cal. 18	14	c	
Cal. 17	15	d	Eugenii episcopi & martyris, Toleti & Bronii B/ Ma- chuti episcopi siue Maclouii, Alethe. & Gemblaci. B
Cal. 16	16	e	
Cal. 15	17	f	
Cal. 14	18	g	
Cal. 13	19	A	Elisabeth continensis. Marspurgi.
Cal. 12	20	b	
Cal. 11	21	c	PRæsentationis beate Mariæ.
Cal. 10	22	d	CÆciliæ virginis & martyris.
Cal. 9	23	e	Clementis papæ / TRudonis confessoris. B
Cal. 8	24	f	
Cal. 7	25	g	CATHERINÆ virginis & martyris.
Cal. 6	26	A	Petri Alexandrini / Conradi episcopi.
Cal. 5	27	b	Maximi episcopi Rhegiensis. B
Cal. 4	28	c	Acharii episcopi. B pag. 57 / Ode virginis, Rhodii. B
Cal. 3	29	d	Radboldi episcopi, Dauentria B / Ieiunium.
PRIDIE	30	e	ANDREÆ Apostoli.

Dominica prima ADVENTVS, incipit clausum tempus.

DECEM-

DECEMBER habet dies XXXI.

| Sanctorum feriae.

CALEN.	1	f	<i>Eligii, episcopi, Apostoli Flandriae. B</i>
Non. 6	2	g	
Non. 5	3	A	<i>Vualefridi mart. Groninga B/ Eloquii, Vualciodori. B</i>
Non. 4	4	b	<i>B Arbarae virginis & martyris.</i>
Non. 3	5	c	
PRIDIE	6	d	<i>NICOLAI episcopi & confessoris/ Gertrudis viduae, Marcenis ex Hamatica. Transfertur. B</i>
NONIS.	7	e	<i>Ordinatio Ambrosii/ Ieiunant nonnulli.</i>
Idus 8	8	f	<i>CONCEPTIONIS beatae Mariae.</i>
Idus 7	9	g	<i>Leocadiae virginis & martyris, Toleti.</i>
Idus 6	10	A	
Idus 5	11	b	<i>Fusciani & Victorici martyrum. B. pag. 15/88.</i>
Idus 4	12	c	
Idus 3	13	d	<i>LVciae/ AVtberti episcopi, Cameraci, B/ Indoci/ Fecria quarta sequenti, ieiunium quatuor temporum. Folquini episcopi Morinorum. B</i>
PRIDIE	14	e	
IDIBVS.	15	f	
Cal. 17	16	g	<i>Euerardi confessoris, Cisonii. B</i>
Cal. 16	17	A	<i>Beggha, Andennae B/ Vuiuinae virginis, Bigardis. B</i>
Cal. 15	18	b	<i>Vuiniboldi abbatis. B pag. 81</i>
Cal. 14	19	c	
Cal. 13	20	d	<i>Ieiunium.</i>
Cal. 12	21	e	<i>THOMAE Apostoli.</i>
Cal. 11	22	f	
Cal. 10	23	g	
Cal. 9	24	A	<i>Ieiunium. Leodienfes abstinent à lactarijs.</i>
Cal. 8	25	b	<i>NATALIS DOMINI. Solennitas.</i>
Cal. 7	26	c	<i>STEPHANI primi martyris.</i>
Cal. 6	27	d	<i>IOANNIS Apostoli & Euangelista.</i>
Cal. 5	28	e	<i>INNOCENTIVM martyrum.</i>
Cal. 4	29	f	<i>Thomae episcopi & martyris, Cantuarie.</i>
Cal. 3	30	g	
PRIDIE	31	A	<i>S Iluestri papae & confessoris.</i>

Hanc historiam, Sanctorum Belgij nostri vitam breuiter comprehendentem, lectu dignissimam & vtilissimam esse censeo; restorque nihil ei inesse quod pietatens offendere possit.

Henricus Grauius Louaniensis,
sacrae Theologiae professor.

1	...
2	...
3	...
4	...
5	...
6	...
7	...
8	...
9	...
10	...
11	...
12	...
13	...
14	...
15	...
16	...
17	...
18	...
19	...
20	...
21	...
22	...
23	...
24	...
25	...
26	...
27	...
28	...
29	...
30	...
31	...
32	...
33	...
34	...
35	...
36	...
37	...
38	...
39	...
40	...
41	...
42	...
43	...
44	...
45	...
46	...
47	...
48	...
49	...
50	...